

Seksualność w związkach w Polsce i Japonii w trakcie pierwszej fali COVID-19

Streszczenie: Od początku 2020 roku pandemia COVID-19 oraz ograniczenia, takie jak blokada i dystans społeczny, mają wpływ na życie ludzi. W niniejszym artykule chcemy przeanalizować, w jaki sposób zamknięcie (restrykcje) we wczesnej fazie epidemii wpłynęło na relacje seksualne w związkach intymnych w Polsce i Japonii. W tym celu dokonano pomiarów metodą ilościową z wykorzystaniem zaadaptowanego do wymogów badania kwestionariusza autorstwa Barbary Rothmüller w wersji online. Następnie dokonano porównań pomiędzy grupą polską i japońską. Wyniki odniesiono do dotychczasowej wiedzy w zakresie badanego zjawiska. Poczynione obserwacje pozwoliły zanotować kilka istotnych statystycznie różnic występujących pomiędzy badanymi grupami oraz obszary, w których osoby badane z próby japońskiej i polskiej nie różniły się od siebie w sposób znaczący. Obserwowany odmienny rozkład udzielanych odpowiedzi dotyczył w dużej mierze dynamiki deklarowanych zmian w obszarze zachowań seksualnych, która okazała się wyższa w grupie osób pochodzenia japońskiego. Rozważania podjęto w obszarze różnic pomiędzy kulturami wschodnimi i zachodnimi oraz specyfiki obu uwzględnionych krajów, które będąc mało zróżnicowane kulturowo, funkcjonują jednak w erze globalizacji.

Słowa kluczowe: życie seksualne, seksualność, pandemia COVID-19, związki intymne

Wstęp

Na seksualność człowieka mają wpływ zarówno czynniki biologiczne, jak i psychospołeczne. Otaczająca nas kultura, środowisko, w którym żyjemy, a także pojawiające się sytuacje implikują szereg reakcji zarówno w sferze

emocjonalnej, jak i behawioralnej. Takim przykładem oddziaływania na jednostkę, ale również na diadę, była i jest nadal sytuacja pandemii COVID-19.

Od czasu zarejestrowania pierwszego przypadku zachorowania na COVID-19 w Chinach w listopadzie 2019 roku świat, poszczególne kraje, ale również rodziny, jednostki stanęły w obliczu zupełnie innych wyzwań i zagrożeń. Pojawiło się nowe – globalne niebezpieczeństwo związane z rozprzestrzenianiem się wirusa. W wyniku tego ewoluowała rzeczywistość wokół nas, co rzutowało na zmiany w obszarze gospodarki i przemysłu, pracy i edukacji, ale także w zakresie form i możliwości kontaktu z bliskimi. Poczucie niepewności, obawa o własne zdrowie, jak i najbliższych, niemożność przewidzenia końca pandemii, wywarły spory wpływ na zdrowie psychiczne: odnotowano większy poziom stresu w populacji ogólnej (Bao, Sun, Meng, Shi and Lu 2020), pojawienie się, a także nasilenie dotychczas istniejących zaburzeń lękowych, depresyjnych (Panchal, Kamal, Cox and Garfield, 2021) czy stresu pourazowego (Brooks i in., 2020). Zwiększyło się spożycie alkoholu (Julien i in., 2021), a także odnotowano znaczny przyrost wagi i masy ciała (Wojtyniak, Goryński 2020). Takie negatywne tendencje, jak wynika, z wcześniejszych badań (Van Bortel, 2016), nasilają się w sytuacjach izolacji i ograniczeń, co zaobserwowano także w przypadku pandemii COVID-19.

Trudno zatem nie przyjąć, że te wszystkie czynniki będą rzutowały na funkcjonowanie związków intymnych i jakość ich relacji. Podczas gdy wielu naukowców skupiło się na badaniu ogólnego dobrostanu psychofizycznego, tylko część z nich analizowała, w jaki sposób pandemia COVID-19 i lockdown wpływały na relacje w diadzie. Badania poświęcone tej tematyce prowadzili między innymi: Günther-Bel i in. (2020); Sels i in. (2022); Lewis i in. (2021); Sheen i in. (2021).

Jednym z obszarów życia pary jest ich aktywność seksualna. Seksualność ludzi w trakcie pandemii badali i analizowali między innymi Masoudi, Masoumi, Luigi Bragazzi (2022), Luetke wraz ze współpracownikami (2021), Mestre-Bach, Blycker, Potenza (2020), Mollaioli razem ze współpracownikami (2021), Panzeri i współpracownicy (2021), Rodríguez-Domínguez, Lafuente-Bacedoni, Durán (2021), Mercer i współpracownicy (2021) oraz w Polsce Izdebski (2022). Okazuje się, że lockdown miał duży wpływ na życie seksualne (Delcea i wsp., 2021).

Zwrócono uwagę na zmiany w obszarze aktywności seksualnej (Penzeri i in., 2020; Wignall i in., 2021), pożądaniami (Ballester-Arnal i in. 2020, Penzeri i in., 2020; Wignall i in., 2021), satysfakcji, jakości i form kontaktów (Eleuteri, Terzitta 2021; Karagöz i in., 2020). Zauważono znaczący wzrost korzysta-

nia z Internetu i konsumpcji pornografii podczas pandemii (Lau i in., 2021). Niemniej jednak nadal brakuje badań, które zwróciłyby uwagę na podobieństwa i różnice w zakresie życia seksualnego w dobie pandemii COVID-19 z uwzględnieniem kontekstu kulturowego.

Poniżej skupiono się na przedstawieniu wyników badań odnoszących się do życia seksualnego w związkach w Polsce i Japonii w czasie pierwszej fali pandemii. Pandemia COVID-19 jest globalnym zjawiskiem, ale jej skutki mogą być różne w zależności od kontekstu kulturowego czy społecznego. W tym badaniu analizujemy, które aspekty odnoszące się do seksualności w związkach intymnych w Polsce i Japonii są podobne, a które różnią się między sobą.

Materiały i metody

Badania przeprowadzono online w Polsce i w Japonii wśród osób dorosłych będących w związkach, w trakcie trwania pierwszego lockdownu w 2020 roku. Kwestionariusz autorstwa Barbary Rothmüller (2021), stworzony na potrzeby badań prowadzonych w Niemczech i Austrii, został zmodyfikowany dla kontekstu polsko-japońskiego. Pomiary, na których oparto niniejszy artykuł, odnosiły się do oceny zmian w życiu seksualnym przed i w trakcie pierwszej fali pandemii w trzech obszarach: ogólnej oceny życia seksualnego (polepszenie/pogorszenie życia seksualnego/brak zmian), potrzeby seksualnej (wzrost potrzeby seksualnej/spadek/brak zmian i związanej z tym motywacji do podjęcia zachowań seksualnych) oraz częstotliwości podejmowania poszczególnych form aktywności seksualnej (stosunki seksualne, masturbacja, oglądanie filmów pornograficznych, czytanie książek i komiksów o treści erotycznej, używanie gadżetów w życiu seksualnym, seks przez telefon oraz seksting – wysyłanie zdjęć i wiadomości o charakterze seksualnym).

Opracowania statystyczne danych uzyskanych w badaniach polsko-japońskich zostały przeprowadzone w programie Jamovi.

Wyniki badań własnych

W niniejszej pracy przedstawione zostały wyniki analiz odnoszące się do omawianych zagadnień dotyczących życia seksualnego badanych z Polski i Japonii w czasie pandemii COVID-19 (podczas pierwszego lockdownu). Grupę badaną stanowiły osoby pełnoletnie, będące w związkach intymnych.

Liczebność grupy polskiej wynosiła 235 osób, w tym 72 mężczyzn, 162 kobiety i jedna osoba z pozostałych kategorii tożsamości płciowych. W gru-

pie japońskiej było natomiast 420 osób, z czego 171 stanowili mężczyźni, 243 kobiety, a 6 to osoby, które inaczej się określiły.

Spośród osób w związkach 45% w próbie japońskiej i 55% w próbie polskiej osiągnęło wiek wczesnej dorosłości, natomiast 55% badanych z Japonii i 45% z Polski wiek średniej dorosłości i starszy. Podział na kategorie wiekowe został dokonany z perspektywy rozwoju psychologicznego człowieka (Brzezińska 2015). Ponadto w grupie japońskiej 62% badanych mieszkało wspólnie z partnerem/partnerką (mężem/żoną), 30% zamieszkiwało oddzielnie, ale z zachowaną możliwością regularnego spotykania się, natomiast 6% było w związku na odległość. 2% osób tworzyło związek innego rodzaju. W grupie polskiej wspólne zamieszkiwanie deklarowało 70% badanych, 21% zamieszkiwało oddzielnie, 5% było w związku na odległość, a 4% pozostawało w innym typie związku.

Dane te przedstawiono w tabeli 1. Wszystkie analizy zostały dokonane metodą chi-kwadrat z uwagi na charakter użytych skal oraz liczbę opcji możliwych do wyboru w każdym z pytań.

Tabela 1. Dane demograficzne badanych grup

	Polska	Japonia
Kobiety	162	243
Mężczyźni	72	171
Osoby, które inaczej się określają	1	6
Razem	235	420

Źródło: Opracowanie własne.

Na początku zanalizowano procent osób, które zarówno w polskiej, jak i japońskiej grupie nie podejmowały żadnej aktywności seksualnej, zarówno przed, jak i w trakcie pandemii (lockdownu). Dane przedstawiające procentowy rozkład udzielonych odpowiedzi przedstawiono w tabeli 2.

Tabela 2. Procentowy udział odpowiedzi na pytanie o aktywność seksualną w badanych grupach

Aktywność seksualna przed i w trakcie lockdownu	Kraj	
	Polska	Japonia
Aktywność seksualna przed i podczas lockdownu	97,3%	81,4%
Brak aktywności seksualnej przed i podczas lockdownu	2,7%	18,6%
Razem	100,0%	100,0%

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 3. Wskaźnik istotności dla pytania o aktywność seksualną osób badanych

	Value	df	p
χ^2	32,2	1	<,001
N	630		

Źródło: Opracowanie własne.

Jak można zaobserwować, w obydwu grupach: polskiej i japońskiej przeżywały osoby aktywne seksualnie zarówno przed pojawieniem się pandemii, jak i w trakcie jej trwania. Więcej osób w związkach intymnych z Japonii niż z Polski było nieaktywnych seksualnie zarówno przed, jak i w trakcie pandemii. Wynik ten okazał się istotny statystycznie (tabela 3).

Od 2000 roku zarówno w przestrzeni społecznej, jak i naukowej wiele uwagi w Japonii poświęca się parom, w których nie podejmuje się aktywności seksualnej. Badanie prowadzone przez Japan Family Planning Association (2016) we współpracy z czwartym badaniem JEX Sex przeprowadzonym w 2020 roku wykazało, że liczba takich par małżeńskich stale rośnie – z 31,9% w 2004 roku do 51,9% w 2020 roku. Dlatego też, tak jak zakładano, więcej uczestników japońskich niż polskich jest w nieaktywnych seksualnie związkach przed i podczas pandemii COVID-19.

W przypadku osób, które zaznaczyły, iż podejmowały aktywność seksualną przed i w trakcie pandemii (w czasie lockdownu), porównano także deklarowaną przez badanych ocenę zmian w ich życiu seksualnym w trakcie trwania ograniczeń wywołanych pandemią. Wyniki zostały przedstawione w tabelach 4 i 5.

Tabela 4. Procentowy udział odpowiedzi na pytanie o zmiany w życiu seksualnym podczas lockdownu w badanych grupach

Zmiany w życiu seksualnym podczas lockdownu	Kraj	
	Polska	Japonia
Zdecydowanie lepsze życie seksualne	2,8%	11,1%
Trochę lepsze życie seksualne	16,7%	10,5%
Bez zmian	63,0%	57,2%
Trochę gorsze życie seksualne	11,6%	13,6%
Znacznie gorsze życie seksualne	6,0%	7,5%
Razem	100,0%	100,0%

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 5. Wskaźnik istotności dla pytania o zmiany w życiu seksualnym podczas lockdownu u osób badanych

	Value	df	p
χ^2	17,0	4	0,002
N	548		

Źródło: Opracowanie własne.

W wypadku tego obszaru różnice nie są zbyt duże, ponieważ wspólny procent odpowiedzi oznaczających poprawę życia seksualnego w czasie pandemii wyniósł 19,5% w grupie Polek i Polaków oraz 21,6% w grupie Japonek i Japończyków, tych zaś odnoszących się do jego pogorszenia było odpowiednio 17,6% wśród badanych pochodzących z Polski i 21,1% w grupie japońskiej. Można przy tym odnotować, że brak zmian zadeklarowało 63% osób z Polski i 57,2% z Japonii. Chociaż nie można zauważyć jednoznacznego trendu w dokonanym porównaniu, zaobserwowane różnice okazały się istotne statystycznie, można więc wnioskować, że wśród osób z grupy japońskiej dominowała większa dynamika zmian w życiu seksualnym w czasie ograniczeń pandemicznych. Widoczne jest to w większym odsetku Japonek i Japończyków deklarujących zarówno poprawę, jak i pogorszenie swojego życia seksualnego w czasie lockdownu oraz mniejszy odsetek osób z tej grupy wybierających opcję braku zmian w tym obszarze.

Badanych zapytano także o zmiany w nasileniu ich potrzeby seksualnej po nastaniu ograniczeń wynikających z nałożonego lockdownu. Odpowiedzi obu badanych grup: polskiej i japońskiej, okazały się tutaj dość zbieżne i wynosiły odpowiednio: wzrost nasilenia potrzeby – 19,2% (Polska) i 20,3% (Japonia), brak zmian – 66,7% (Polska), 66,0% (Japonia) oraz spadek – 14,2% (Polska) i 13,6% (Japonia). Różnice w liczbach odpowiedzi u obu grup były niewielkie i nieistotne statystycznie.

Kolejnym zagadnieniem poddanym analizie było doświadczenie braku potrzeby seksualnej z powodu stresu związanego z pandemią. Dokonane obliczenia wykazały, że zahamowanie/brak występowania potrzeby seksualnej z powodu stresu związanego z pandemią zauważyło u siebie 24,6% osób będących w związkach intymnych z Polski oraz 17,7% z Japonii. Zaprzeczyło jego pojawieniu się 75,3% osób z Polski i 82,3% z Japonii. Nie można przy tym odnotować istotnych statystycznie różnic pomiędzy pomiarami pochodzącymi z obu grup. Można więc założyć, że ten obszar w istotny statystycznie sposób nie różnicuje osób pochodzących z obydwu krajów.

Następny opisany obszar odnosi się do podejmowania zachowań seksualnych w celu odwrócenia swojej uwagi od zagrożeń i utrudnień związanych z pandemią. Jak zobrazowano w tabeli 6, znacznie więcej osób z próby japońskiej w porównaniu z badanymi z Polski zadeklarowało, że podejmowało takie działania często. Częściej także wybierały one odpowiedzi „czasem” i „rzadko”. Prawie 85% Polek i Polaków zadeklarowało, że nigdy nie podejmowało zachowań seksualnych w celu odwrócenia swojej uwagi od sytuacji pandemicznej. Obserwowane wyniki mają charakter istotny statystycznie, co obrazuje tabela 7.

Tabela 6. Procentowy udział odpowiedzi na pytanie o podejmowanie się przez osoby badane zachowań seksualnych w celu odwrócenia swojej uwagi od sytuacji pandemicznej podczas lockdownu

Odwracanie uwagi od pandemii poprzez aktywność seksualną	Kraj	
	Polska	Japonia
Często	4,0 %	25,5 %
Czasem	7,0 %	9,5 %
Rzadko	4,5 %	17,0 %
Nigdy	84,6 %	47,9 %
Razem	100,0 %	100,0 %

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 7. Wskaźnik istotności dla pytania o zachowania seksualne podejmowane w celu odwrócenia swojej uwagi od zagrożeń wynikających z pandemii przez osoby badane

	Value	df	p
χ^2	80,6	3	<,001
N	589		

Źródło: Opracowanie własne.

W dalszej części poddano analizie porównawczej zmiany dotyczące częstości podejmowania wybranych zachowań o charakterze seksualnym (stosunki seksualne, masturbacja, oglądanie filmów pornograficznych, czytanie książek i komiksów o treści erotycznej, używanie gadżetów w życiu seksualnym, seks przez telefon oraz seksting – wysyłanie zdjęć i wiadomości o charakterze seksualnym). Poniżej przedstawiono uzyskane wyniki.

Z danych zamieszczonych w tabeli 8, która przedstawia rozłożenie procentowe odpowiedzi w obu grupach: polskiej i japońskiej, wynika, że wśród badanych pochodzących z Polski wzrosła liczba odbywanych stosunków seksualnych, zaś w grupie Japonek i Japończyków zmalała. Ponadto wśród Polaków częściej padała odpowiedź o rozpoczęciu współżycia seksualnego (inicjacji seksualnej) w czasie pandemii. Dodatkowo mniejsza liczba osób z Japonii w porównaniu z respondentami z Polski zaznaczyła brak zmian w obrębie częstości odbywanych stosunków seksualnych. Jak pokazuje tabela 9, obserwowane zmiany mają charakter istotny statystycznie.

Tabela 8. Procentowy udział odpowiedzi na pytanie o zmiany w częstości odbywania stosunków seksualnych podczas lockdownu w badanych grupach

Zachowania seksualne w czasie pandemii – stosunek seksualny	Kraj	
	Polska	Japonia
Wzrost	18,0%	9,3%
Bez zmian	59,9%	49,8%
Spadek	16,7%	25,6%
Brak wcześniej i w trakcie	4,1%	15,1%
Pierwszy raz w czasie pandemii	1,4%	0,2%
Razem	100,0%	100,0%

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 9. Wskaźnik istotności dla pytania o zmiany w częstości odbywania stosunków seksualnych podczas lockdownu u osób badanych

	Value	df	p
χ^2	35,3	4	<,001
N	640		

Źródło: Opracowanie własne.

Dokładne dane dotyczące masturbacji można odczytać z tabeli 10. Wynika z nich, że w obu grupach: polskiej i japońskiej około połowa badanych nie odnotowano zmian w częstości jej podejmowania. Natomiast więcej osób z grupy japońskiej zadeklarowało zarówno wzrost, jak i spadek częstości masturbacji. Wśród osób z grupy polskiej częściej natomiast pojawiały się deklaracje o niepodjęciu masturbacji ani przed, ani w trakcie pandemii oraz o dokonaniu jej pierwszy raz w czasie pandemii.

Tabela 10. Procentowy udział odpowiedzi na pytanie o zmiany w częstotliwości masturbowania się podczas lockdownu w badanych grupach

Zachowania seksualne w czasie pandemii – masturbacja	Kraj	
	Polska	Japonia
Wzrost	15,9%	19,5%
Bez zmian	50,0%	51,7%
Spadek	12,7%	20,4%
Brak wcześniej i w trakcie	19,1%	8,2%
Pierwszy raz w czasie pandemii	2,3%	0,2%
Razem	100,0%	100,0%

Źródło: Opracowanie własne.

W tabeli 11 umieszczono informację na temat istotności zaobserwowanych różnic. Jak widać, istotność statystyczna została uzyskana w odniesieniu do opisywanego pytania.

Tabela 11. Wskaźnik istotności dla pytania o zmiany w częstotliwości masturbowania się podczas lockdownu przez osoby badane

	Value	df	p
χ^2	26,5	4	<,001
N	636		

Źródło: Opracowanie własne.

Wyniki dotyczące obszaru zmian w obrębie oglądania filmów pornograficznych przedstawiono w tabeli 12. Jak można zauważyć, w grupie japońskiej zanotowano większą liczbę odpowiedzi oznaczających zarówno wzrost, jak i spadek częstotliwości w zakresie omawianego zjawiska. Osoby z grupy polskiej częściej natomiast zaznaczały, że nigdy nie podejmowały tego typu aktywności (ani przed, ani w trakcie pandemii). Tabela 13 wskazuje, że omawiane różnice mają charakter istotny statystycznie.

Tabela 12. Procentowy udział odpowiedzi na pytanie o zmiany w częstotliwości oglądania filmów pornograficznych podczas lockdownu w badanych grupach

Zachowania seksualne w czasie pandemii – filmy pornograficzne	Kraj	
	Polska	Japonia
Wzrost	10,6%	14,7%

Zachowania seksualne w czasie pandemii – filmy pornograficzne	Kraj	
	Polska	Japonia
Bez zmian	39,9%	46,4%
Spadek	9,2%	19,5%
Brak wcześniej i w trakcie	33,9%	18,3%
Pierwszy raz w czasie pandemii	6,4%	1,2%
Razem	100,0%	100,0%

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 13. Wskaźnik istotności dla pytania o zmiany w częstości oglądania filmów pornograficznych podczas lockdownu przez osoby badane

	Value	df	p
χ^2	40,6	4	< ,001
N	634		

Źródło: Opracowanie własne.

Tabele 14 i 15 odnoszą się natomiast do czytania erotycznych komiksów i książek przez osoby badane. Jak widać (tabela 14), dynamika zaobserwowanych zmian (wzrost i spadek) po raz kolejny jest większa wśród badanych w grupie japońskiej. Ponownie wśród badanych z Polski odnotowano większą liczbę odpowiedzi deklarujących brak tego typu zachowań (przed i w trakcie pandemii). Okazało się ponadto, że w grupie polskiej częściej pojawiły się odpowiedzi dotyczące czytania erotycznych lektur po raz pierwszy w okresie lockdownu. Zaobserwowane różnice mają charakter istotny statystycznie (tabela 15).

Tabela 14. Procentowy udział odpowiedzi na pytanie o zmiany w częstości czytania erotycznych komiksów i książek podczas lockdownu w badanych grupach

Zachowania seksualne w czasie pandemii – erotyczne lektury	Kraj	
	Polska	Japonia
Wzrost	4,1%	10,8%
Bez zmian	31,3%	48,7%
Spadek	5,5%	14,4%
Brak wcześniej i w trakcie	47,9%	24,7%
Pierwszy raz w czasie pandemii	11,1%	1,4%
Razem	100,0%	100,0%

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 15. Wskaźnik istotności dla pytania o zmiany w częstotliwości czytania erotycznych książek i komiksów podczas lockdownu przez osoby badane

	Value	df	p
χ^2	78,8	4	<,001
N	634		

Źródło: Opracowanie własne.

Korzystanie przez osoby badane z gadżetów erotycznych oraz zmiany w tym obszarze obrazuje tabela 16. Wynika z niej, że wśród badanych z polskiej grupy można zaobserwować wzrost częstotliwości tego typu zachowań oraz większą liczbę odpowiedzi świadczących o podjęciu takiej aktywności po raz pierwszy w czasie pandemii. Spadek widoczny jest natomiast wśród badanych z próby japońskiej. Ponad 40% badanych z obu krajów zadeklarowało, że nigdy nie korzystało z gadżetów erotycznych (ani przed, ani w trakcie pandemii). Opisane różnice są istotne statystycznie, co obrazuje tabela 17.

Tabela 16. Procentowy udział odpowiedzi na pytanie o zmiany w częstotliwości korzystania z gadżetów erotycznych podczas lockdownu w badanych grupach

Zachowania seksualne w czasie pandemii – gadżety erotyczne	Kraj	
	Polska	Japonia
Wzrost	6,8%	6,0%
Bez zmian	33,8%	37,5%
Spadek	5,0%	8,2%
Brak wcześniej i w trakcie	42,9%	44,5%
Pierwszy raz w czasie pandemii	11,4%	3,8%
Razem	100,0%	100,0%

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 17. Wskaźnik istotności dla pytania o zmiany w częstotliwości korzystania z gadżetów erotycznych podczas lockdownu przez osoby badane

	Value	df	p
χ^2	15,5	4	0,004
N	635		

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 18. Procentowy udział odpowiedzi na pytanie o zmiany w częstotliwości uprawiania przez badanych seksu przez telefon podczas lockdownu

Zachowania seksualne w czasie pandemii – seks przez telefon	Kraj	
	Polska	Japonia
Wzrost	0,9%	2,7%
Bez zmian	24,8%	26,5%
Spadek	3,7%	3,1%
Brak wcześniej i w trakcie	55,0%	61,9%
Pierwszy raz w czasie pandemii	15,6%	5,8%
Razem	100,0%	100,0%

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 19. Wskaźnik istotności dla pytania o zmiany w częstotliwości uprawiania seksu przez telefon podczas lockdownu przez osoby badane

	Value	df	p
χ^2	18,5	4	<,001
N	633		

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 20 obrazuje wyniki dotyczące podejmowania sekstingu, większa liczba osób zadeklarowała wzrost częstotliwości takich zachowań w próbie japońskiej. Wśród osób w związkach z Polski zanotowano wyższy procent odpowiedzi opisujących spadek częstotliwości sekstingu. Ponadto większa liczba uczestników japońskich zadeklarowała brak tego typu zachowań (zarówno przed, jak i w trakcie pandemii), a wśród próby polskiej zanotowano wyższy procent osób podejmujących *sexting* po raz pierwszy w trakcie trwania pandemii. Opisywane różnice są istotne statystycznie (tabela 21).

Tabela 20. Procentowy udział odpowiedzi na pytanie o zmiany w częstotliwości uprawiania przez badanych sekstingu telefon podczas lockdownu

Zachowania seksualne w czasie pandemii – seksting	Kraj	
	Polska	Japonia
Wzrost	2,3%	6,3%
Bez zmian	30,6%	27,2%
Spadek	4,2%	2,4%
Brak wcześniej i w trakcie	50,0%	58,1%

Zachowania seksualne w czasie pandemii – seksting	Kraj	
	Polska	Japonia
Pierwszy raz w czasie pandemii	13,0%	6,0%
Razem	100,0%	100,0%

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 21. Wskaźnik istotności dla pytania o zmiany w częstości uprawiania sekstingu podczas lockdownu przez osoby badane

	Value	df	p
χ^2	16,3	4	0,003
N	631		

Źródło: Opracowanie własne.

Podsumowanie

Badania przeprowadzono online w Polsce i w Japonii wśród osób dorosłych będących w związkach intymnych w trakcie trwania pierwszego lockdownu w 2020 r.

Skupiono się w niniejszym badaniu na ocenie zmian w obszarze życia seksualnego przed i w trakcie pierwszej fali pandemii w odniesieniu do trzech obszarów związanych z aktywnością seksualną: ogólnej oceny życia seksualnego (polepszenie/pogorszenie życia seksualnego/brak zmian), potrzeby seksualnej (wzrost potrzeby seksualnej/spadek/brak zmian i związanej z tym motywacji do podjęcia zachowań seksualnych) oraz częstotliwości podejmowania poszczególnych form aktywności seksualnej (stosunki seksualne, masturbacja, oglądanie filmów pornograficznych, czytanie książek i komiksów o treści erotycznej, używanie gadżetów w życiu seksualnym, seks przez telefon oraz seksting – wysyłanie zdjęć i wiadomości o charakterze seksualnym).

Jak wynika z badań, większa grupa osób w związkach z Japonii była nieaktywna seksualnie zarówno przed, jak i w trakcie pierwszej fali pandemii. Można było się tego spodziewać, analizując badania dotyczące funkcjonowania par w Japonii. Za przyczyny niskiej, a nawet braku aktywności seksualnej w japońskich związkach uznaje się: przemęczenie związane z pracą, skoncentrowanie na dzieciach, a także inne podejście niż w kulturze zachodniej do więzi seksualnej jako czynnika łączącego partnerów.

W grupie japońskiej podejmującej aktywność seksualną zaobserwowano większą dynamikę zmian w życiu seksualnym po pojawieniu się pandemii

w porównaniu z grupą polską. Częściej też Japończycy deklarowali, że podejmowali aktywność seksualną, aby odwrócić uwagę od zagrożeń związanych z pandemią.

Jeśli chodzi o zmiany w częstotliwości poszczególnych zachowań o charakterze seksualnym w obu grupach: polskiej i japońskiej, to możemy zauważyć, iż zdecydowanie częściej osoby z Japonii deklarowały wzrost zachowań seksualnych na odległość, takich jak: jak seks przez telefon, seksting. Większa dynamika: zarówno wzrost, jak i spadek, obserwowana była częściej wśród Japończyków w odniesieniu do oglądania filmów pornograficznych, czytania erotycznych komiksów, jak i masturbacji. Kontakty seksualne pomiędzy partnerami, a więc stosunki seksualne i zachowania z użyciem gadżetów erotycznych, podejmowane były znacznie rzadziej niż w grupie polskiej. Hensel (2020) opisuje również spadek zachowań seksualnych we wczesnej fazie pandemii w Stanach Zjednoczonych. Utrata prywatności pomiędzy partnerami w związku z ciągłą obecnością dzieci ma duży wpływ na ograniczenie seksu oralnego i waginalnego. Podkreśla się również zmniejszoną częstotliwość zachowań odnoszących się do rozwijania więzi, takich jak: przytulanie i całowanie.

Badanie (Lehmiller, 2020) pokazuje również spadek aktywności seksualnej w trakcie pierwszej fali pandemii, natomiast okazało się, że ludzie próbowali wtedy nowych rzeczy i urozmaiceń, takich jak np. pozycje seksualne czy próby odgrywania swoich fantazji seksualnych, a także w przypadku tych, którzy mieszkali oddzielnie, seks z użyciem technologii (seksting, seks przez telefon). W niniejszym badaniu również zauważono, że zarówno Polacy, jak i Japończycy podejmowali po raz pierwszy w tym czasie wybrane zachowania seksualne. W grupie polskiej były to kolejno według częstotliwości występowania: seks przez telefon (15,6%), seksting (13%), wprowadzenie gadżetów erotycznych (11,4%), erotyczne lektury (11,1%), filmy pornograficzne (6,4%), masturbacja (2,3%).

W japońskiej: seksting (6%), seks przez telefon (5,8%) wprowadzenie gadżetów erotycznych (3,8%), erotyczne lektury (1,4%), filmy pornograficzne (1,2%), masturbacja (0,2%). Jak można zauważyć, pomimo różnic pomiędzy Polakami a Japończykami w częstotliwości podejmowania tych samych zachowań kolejność w zależności od częstotliwości ich podejmowania była zbliżona w obu grupach.

Według badania Lau et al. (2021) wprowadzenie dystansu społecznego koreluje ze wzrostem zainteresowania i korzystania z pornografii. W przypadku niniejszych badań nie zauważono takiej zależności. Największa liczba osób,

zarówno wśród badanych z Polski, jak i Japonii, wskazała brak zmian w tym obszarze. W grupie japońskiej większy procent osób zaznaczyło spadek niż wzrost tego typu aktywności. W grupie polskiej zarówno wzrost, jak i spadek oglądania filmów pornograficznych zaznaczyła zbliżona liczba osób.

Wnioski

Niniejsze badanie wskazało na istotne podobieństwa i różnice w zachowaniach seksualnych w związkach intymnych między respondentami z Polski i Japonii. Nawiązywanie i podtrzymywanie relacji wiąże się z jednej strony z pewnymi ogólnymi schematami odnoszącymi się do funkcjonowania związków, natomiast z drugiej – poszczególne elementy życia diady mogą podlegać mniej lub bardziej specyficznym oddziaływaniom odnoszącym się do ról i zasad społecznych. „Uwzględniając złożoność procesów kulturowych, mamy do czynienia zatem z pewnym głównym, większościowym modelem seksualności oraz modelami alternatywnymi – mniejszościowymi w kulturach Wschodu i Zachodu” (Banaszak, Domagalska-Nowak, Ratajczak, Skowroński i Waszyńska, 2019, s. 41). Na podstawie uzyskanych danych możemy zaobserwować zmiany w praktykach seksualnych podczas pierwszej fali pandemii. Więcej respondentów z polskiej grupy zadeklarowało, że nie masturbowało się przed pandemią, a pierwszy raz podjęło tę aktywność w czasie pandemii. Podobnie było z sekstingiem. Z drugiej strony więcej respondentów w grupie japońskiej zgłosiło zarówno wzrost, jak i spadek częstotliwości masturbacji, oglądania pornografii, czytania komiksów lub książek erotycznych. Oprócz poszukiwania w naszych dociekaniach badawczych różnic staramy się, w obu względnie monokulturowych krajach, zauważyć podobieństwa wynikające między innymi z procesów globalizacji. I tak ponad połowa badanych zarówno w polskiej (63%), jak i japońskiej (57,2%) grupie wskazała „brak zmian” w życiu seksualnym w kontekście jego polepszenia *versus* pogorszenia. Podobną zależność zauważono również w odniesieniu do kategorii pożądanie seksualne. Na brak zmian w jego nasileniu w związku z sytuacją lockdownu wskazało 66,7% Polaków i 66% Japończyków.

W tym badaniu przedstawiono wyniki odnoszące się tylko do wczesnej fazy pandemii. Potrzebne są badania podłużne, aby zrozumieć złożoność tego, w jaki sposób COVID-19 i ograniczenie (lockdowny) wpływają na seksualność. Ponadto potrzebne są bardziej szczegółowe analizy, aby zrozumieć, jakie czynniki warunkują opisane powyżej podobieństwa i różnice w obu krajach. Mamy świadomość, że scenariusze zachowań seksualnych mogą się też różnić

w przypadku osób, które są singlami, jednak jest to materiał na kolejny artykuł. Badania te mogą również stanowić przyczynek do dalszych analiz w celu zrozumienia zmian w repertuarze zachowań seksualnych z szerszej perspektywy.

Osoby z mniejszości seksualnych są szczególnie narażone na skutki pandemii, ale w tym artykule nie mogliśmy analizować mniejszości seksualnych ze względu na małą liczbę uczestników.

Ograniczenia badań: Zamieszczone analizy mają charakter opisowy. Uzyskane wyniki wskazują, iż istnieje potrzeba przeprowadzenia dalszych, bardziej szczegółowych analiz w zakresie funkcjonowania w związkach intymnych w Polsce i Japonii.

Dziękujemy dr Barbarze Rothmüller za udostępnienie oryginalnego kwestionariusza internetowego w języku niemieckim.

Oświadczenie etyczne. Niniejsze badanie zostało zatwierdzone przez Komisję Etyki Wydział Sztuki i Literatury Uniwersytetu Meiji w Tokio w Japonii.

Bibliografia

- Ballester-Arnal, R., Nebot-Garcia, J.E., Ruiz-Palomino, E., Giménez-García, C. and Gil-Llario, M.D. 2020. "INSIDE" project on sexual health in Spain: sexual life during the lockdown caused by COVID-19. *Sex Res Social Policy*. **16**, pp. 1–19.
- Banaszak, S., Domagalska-Nowak, K., Ratajczak, Ł.P., Skowroński, D. i Waszyńska, K. 2019. Edukacja, społeczeństwo i praca we wzajemnych międzykulturowych związkach. Przypadek Japonii. *Studia Edukacyjne*. (54).
- Bao, Y., Sun, Y., Meng, S., Shi, J. and Lu, L. 2020. 2019-nCoV epidemic: address mental health care to empower society. *The Lancet*. **395**, E37–E38.
- Brooks, S.K., Webster, R.K., Smith, L.E., Woodland, L., Wessely, S., Greenberg, N. and Rubin, G.J. 2020. The psychological impact of quarantine and how to reduce it: rapid review of the evidence. *The Lancet*. **395** (10227), pp. 912–920.
- Brzezińska, A.I. red. 2015. *Psychologiczne portrety człowieka. Praktyczna psychologia rozwojowa*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Delcea, C., Chirilă, V.I. and Săucea, A.M. 2021. Effects of COVID-19 on sexual life – a meta-analysis. *Sexologies*. **30** (1), e49–e54.
- Eleuteri, S. and Terzitta, G. 2021. Sexuality during the COVID-19 pandemic: the importance of internet. *Sexologies*. **30** (1), pp. 55–60.
- Günther-Bel, C., Vilaregut, A., Carratala, E., Torras-Garat, S. and Pérez-Te-

- stor, C. 2020. A mixed – method study of individual couple and parental functioning during the state – regulated COVID-19 lockdown in Spain. *Fam Process.* **59** (3), pp. 1060–1079.
- Hensel, D.J., Rosenberg, M., Luetke, M., Fu, T.C. and Herbenick, D. 2020. Changes in solo and partnered sexual behaviors during the COVID-19 pandemic: findings from a US probability survey. *MedRxiv*.
- Izdebski, Z. 2022. *Miłość w czasach zarazy: seksualność Polek i Polaków w czasie pandemii COVID-19*. <https://www.uw.edu.pl/milosc-w-czasach-zarazy-seksualnosc-polek-i-polakow-w-czasie-pandemii-covid-19/> (9.03.2022).
- Jacob, L., Smith, L., Butler, L., Barnett, Y., Grabovac, I., McDermott, D., Armstrong, N., Yakkundi, A. and Tully, M.A. 2020. Challenges in the Practice of Sexual Medicine in the Time of COVID-19 in the United Kingdom. *The journal of sexual medicine.* **17** (7), pp. 1229–1236.
- Japan Family Planning Association (JFPA). 2016. *Dai-8-kai danjo no seikatsu to ishiki ni kansuru chōsa – nihonjin no seiishiki seikōdō (Report on the 8th survey of male and female lifestyle and attitudes: the sexual attitudes and behavior of Japanese People)*. CD-Rom.
- JEX Sex Survey. 2020. <https://www.jfpa.or.jp/sexsurvey2020/> (11.03.2022).
- Julien, J., Ayer, T., Tapper, E.B., Barbosa, C., Dowd, W. and Chhatwal, J. 2021. Effect of increased alcohol consumption during COVID-19 pandemic on alcohol – related liver disease: a modeling study. *Hepatology*. <https://aasld-pubs.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/hep.32272> (24.03.2022).
- Karagöz, M.A., Gül, A., Borg, C., Erihan, İ.B., Uslu, M., Ezer, M., Erbağcı A., Çatak, B. and Bağcıoğlu, M. 2020. Influence of COVID-19 pandemic on sexuality: a cross-sectional study among couples in Turkey. *Int J Impot Res.* **16**, pp. 1–9.
- Lau, W.K.W., Ngan, L.H.M., Chan, R.C.H., Wu, W.K.K., and Lau, B.W.M. 2021. Impact of COVID-19 on pornography use: Evidence from big data analyses. *Plos one.* **16** (12).
- Luetke, M., Hensel, D., Herbenick, D. and Rosenberg, M. 2020. Romantic relationship conflict due to the COVID-19 pandemic and changes in intimate and sexual behaviors in a nationally representative sample of American adults. *J. Sex Marital Ther.* **46**, pp. 747–762.
- Masoudi, M., Masoudi, R. and Luigi Bragazzi, N. 2022. Effects of the COVID-19 pandemic on sexual functioning and activity: a systematic review and meta-analysis. *BMC Public Health.* **22** (1), pp. 1–18.
- Mercer, C.H., Soazig, C., Riddell, J., Tanton, C., Freeman, L., Copas, A.J.,

- Dema, E., Bosó Pérez, R., Gibbs, J., Macdowall, W., Menezes, D., Ridge, M., Bonell, C., Sonnenberg, P., Field, N. and Mitchell, K.R. 2021. Initial Impacts of COVID-19 on Sexual Behaviour in Britain: Findings from a Large, Quasi-Representative Survey (Natsal-COVID). *Sex Transm Infect.* **16**.
- Mestres-Bach, G., Blycker, G. and Potenza, M. 2020. Pornography use in the setting of the COVID-19 pandemic. *J. Behav. Addict.* **9**, pp. 181–183.
- Mollaioli, D., Sansone, A., Ciocca, G., Limoncin, E., Colonnello, E., Di Lorenzo, G. and Jannini, E.A. 2021. Benefits of sexual activity on psychological, relational, and sexual health during the COVID-19 breakout. *The journal of sexual medicine.* **18** (1), pp. 35–49.
- Panchal, N., Kamal, R., Cox, C. and Garfield, R. 2021. The Implications of COVID-19 for Mental Health and Substance Use. *Kaiser Family Foundation*. <https://www.kff.org/coronavirus-covid-19/issue-brief/the-implications-of-covid-19-for-mental-health-and-substance-use/> (6.03.2022).
- Panzeri, M., Ferrucci, R., Cozza, A. and Fontanesi, L. 2020. Changes in sexuality and quality of couple relationship during the COVID-19 lockdown. *Front Psychol.* **11**.
- Rodriguez-Dominguez, C., Lafuente-Bacedoni, C. and Durán, M. 2021. Effect of the lockdown due to COVID-19 on sexuality: the mediating role of sexual practices and arousal in the relationship between gender and sexual self-esteem. *Psychol. Rep.* **4**.
- Rothmüller, B. 2020. *Intimität und soziale Beziehungen in der Zeit physischer Distanzierung Ausgewählte Zwischenergebnisse zur COVID-19-Pandemie*. <http://barbararothmueller.net/rothmueller2020zwischenberichtCOVID19.pdf>. (1.03.2022).
- Roy, D., Kar, S.K., Arafat, S.M.Y., Sharma, P. and Kabir, R. 2021. Emotional Bonding and Sexual Activity During COVID-19 Lockdown: A Cross-National Pilot Study. *Journal of Psychosexual Health.* **3** (3), pp. 236–241.
- Sels, L., Galdiolo, S., Gaugue, J., Geonet, M., Verhelst, P., Chiarolanza, C., Rndall, A.K. and Verhofstadt, L. 2022. Intimate relationship in times of COVID-19: a descriptive study of Belgian partners and their perceived well-being. *Psychol Belg.* **10**; **62** (1), pp. 1–16.
- Sheen, J., Aridas, A., Tchernegovski, P., Dudley, A., McGillivray, J. and Reupert, A. 2021. Investigating the impact of isolation during COVID-19 on family functioning – an Australian snapshot. *Front Psychol.* **12**.
- Wignall, L., Portch, E., McCormack, M., Owens, R., Cascalheira, C.J., Attard-Johnson, J. and Cole, T. 2021. Changes in sexual desire and behaviors

among UK young adults during social lockdown due to COVID-19. *The Journal of Sex Research*. **58** (8), pp. 976–985.

Wojtyniak, B. i Goryński, P. red. 2020. *Sytuacja zdrowotna ludności Polski i jej uwarunkowania*. Państwowy Zakład Higieny, Warszawa <https://www.pzh.gov.pl/sytuacja-zdrowotna-ludnosci-polski-i-jej-uwarunkowania-raport-za-2020-rok/> (8.03.2022).

Van Bortel, T. 2016. Psychosocial effects of an Ebola outbreak at individual, community and international levels. *Bull. World Health Organ.* **94**, pp. 210–214.

Sexuality in relationships during the first wave of COVID-19

Abstract: Since the beginning of 2020, COVID-19 pandemic and the restrictions, such as lockdown and social distance) have had an impact on people's lives. In this paper, our aim is to analyze how the lockdown (restrictions) in the early stage of the outbreak had an impact on sexuality in intimate relationships among the people in Poland and Japan. Online surveys were conducted in both countries. For this purpose, measurements were performed using the quantitative method with the use of an online questionnaire by Barbara Rothmüller adapted to the requirements of the study. Then comparisons were made between the Polish and Japanese groups. The results were compared to the existing knowledge in the field of the studied phenomenon. The observations made allowed to note several statistically significant differences between the studied groups and the areas in which the subjects from the Japanese and Polish samples did not differ significantly from each other. The observed differences mostly concerned the dynamic of the declared changes in the area of sexual behavior, which turned out to be higher in the Japanese group. The theoretical depiction refers to the differences between eastern and western cultures and the specificity of Poland and Japan, which, being culturally homogenous, function in the era of globalization.

Keywords: sexual life, sexuality, COVID-19 pandemic, intimate relationships

Translated by Katarzyna Waszyńska